

XXV. županijsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

29. rujna 2020.

osmi (VIII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90	
-----------	--

Upute natjecateljima

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba pazorno ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pazorno pročitati.
5. Treba pazorno slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. U ispitu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

„Riječ je zov i izazov, poticaj i putokaz,
u znak pretvoreni zor i svjetonazor...,
snaga koja razbuđuje i uzbuđuje, izluđuje i zaluđuje,
uljuđuje i razljuđuje, očovječuje i raščovječuje.“

(jezikoslovac Stjepko Težak)

1. Napiši ime i prezime ilirca koji je u Saboru 2. svibnja 1843. progovorio na hrvatskome jeziku i pritom rekao: „Višnja je slast i milina svojim prirođenim materinskim jezikom govoriti moći i smjeti.”

1	
---	--

2. Dopuni tablicu podacima koji nedostaju.

autor	naziv djela	godina tiskanja	važnost djela
Ljudevit Gaj		1830.	
	Disertacija		donosi program hrvatskoga narodnog preporoda

4	
---	--

3. Koji su živi jezici zastupljeni u petojezičnom rječniku Fausta Vrančića?

4	
---	--

9	
---	--

4. Napiši pravopisne znakove tako da rečenice budu pravopisno točne.

Pita Ivica tatu Tata tata zašto se baloni ne smiju smijati

Zato da ne bi puknuli od smijeha odgovori mu tata

3	
---	--

5. Dopuni rečenice odgovarajućim oblikom riječi/imena otisnutih ispod crte poštujući pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova. (Ne upotrebljavaj pokrate.)

Dana 30. listopada 2019. u _____
(nacionalna i sveučilišna knjižnica)

_____ u Zagrebu predsjednik

(vlada republike hrvatske)

predstavio je službeni zaštitni znak _____ predsjedanja
(hrvatski)

(vijeće europske unije)

Osmislila ga je studentica dizajna na _____
(arhitektonski fakultet sveučilišta u zagrebu)

5	
---	--

8	
---	--

6. Ispravi riječi koje nisu u skladu s pravopisnim pravilima hrvatskoga standardnog jezika.

Zid koji je u 15. st. dala sagraditi Dubrovačka Republika kao obranbeni i koji povezuje Ston i Mali Ston u Dubrovačko neretvanskoj županiji jedno je od europskih i svjetskih graditeljskih remekdjela i treća po duljini građevina na svijetu.

3	
---	--

7. Dopuni rečenicu prilogom i pridjevom izvedenima od glagola slijediti.

Ivan je, _____ višegodišnju obiteljsku tradiciju

da svake godine upoznaju drugi djelić Europe, pažljivo planirao njihov

_____ pothvat.

2	
---	--

8. Prepiši rečenicu pazeći na sastavljeno i nesastavljeno pisanje riječi.

Neznam jeli problem što u istinu ni o čemu ne razmišljam ozbiljno.

3	
---	--

8	
---	--

9. Napiši točno riječi koje nisu u skladu s gramatičkim pravilima hrvatskoga standardnog jezika.

Počevši od 1996. godine, u Hrvatskoj se 22. travanj obilježava kao Dan hrvatske književnosti jer je ovoga dana 1501. Marko Marulić dovršio njegovo djelo *Judita*.

3	
---	--

10. Prepiši imenske riječi i odredi im vrstu.

Prema nekima slušanje Mozartove glazbe čini nas pametnijima.

imenska riječ	vrsta riječi

6	
---	--

11. Napiši rečenicu tako da svaki glagol zamijeniš njegovim vidskim parnjakom. (Ne mijenjaj glagolsko vrijeme.)

Riječi se rađaju, prelaze međe, prilagođuju se.

(Prema: S. Težak, *Hrvatski naš svagda(š)nji*)

3	
---	--

12	
----	--

12. Dopuni rečenicu posvojnim/odnosnim pridjevima izvedenima od imenica u zgradama.

Poznatom (Rijeka) _____ šetnicom uz rijeku Rječinu

dolazi se do samoga (rijeka) _____ izvora.

2	
---	--

13. Zamijeni podcrtani skup riječi prilogom istoga značenja i napiši ga na crtu.

a) Put ih je od toga časa vodio u nepoznato.

b) Dulje su se zadržali na nekim mjestima.

c) Susretali su sunarodnjake s radošću.

3	
---	--

14. Zaokruži jednu od istaknutih riječi u svakoj rečenici tako da rečenice budu jezično točne.

Našao sam se na putu za koji nisam znao **gdje/kamo** vodi. Stoga sam se vratio **dokle/odakle** sam došao. Moje putovanje opet **kreće/počinje**. Odluka je **donešena/donesena**.

4	
---	--

15. Prepiši rečenicu tako da pravilno uporabiš futur u rečenici.

Budem otišla na razmjenu učenika ako me budu izabrali.

1	
---	--

10	
----	--

16. Zadatak ima dva dijela.

- **Prepiši priložne oznake.**
- **Napiši pitanje na koje prepisana priložna oznaka odgovara.**

Tenisačima i tenisačicama u Wimbledonu strogo je zabranjeno psovanje i izgovaranje nepristojnih riječi za vrijeme meča, pa zbog toga i glavni i linijski sudci moraju naučiti psovke na različitim jezicima.

priložna oznaka	priložno pitanje

4	
---	--

17. Podcrtaj objektne skupove.

Marulićev ep *Judita* postavio je temelje hrvatske književnosti, a njegovim latinskim djelima divili su se mnogi europski uglednici.

2	
---	--

18. Podcrtaj predikat u rečenici.

Njegovo je književno stvaranje bogato i raznovrsno, iznimnoga književnog stila.

1	
---	--

19. Napiši jednostruko složenu rečenicu kao višestruko složenu tako da drugu priložnu oznaku uzroka preoblikuješ u uzročnu surečenicu.

Ne zna se je li Ivan Gundulić nadimak Mačica dobio zbog svoje nježne pjesničke prirode ili zbog svojih diplomatskih sposobnosti.

1	
---	--

8	
---	--

20. Poveži ishodišne rečenice u rastavnu rečenicu.

Prikazuju li zvjezdice na zastavi EU-a države članice?

Označavaju li one njihovo zajedništvo?

1	
---	--

21. Sklopi višestruko složenu rečenicu od ishodišnih rečenica poštujući zadani slijed surečenica: glavna, suprotna, uzročna surečenica.

Europska se himna ne pjeva.

Europska se himna samo svira.

Svima je razumljiv jezik glazbe.

2	
---	--

22. Podcrtaj zavisnu surečenicu i odredi joj vrstu.

Hrvatski vojnici, nakon što su stigli u Pariz kao potpora Luju XIII., privukli su pozornost rupcima svezanima oko vrata na vrlo zanimljiv i prepoznatljiv način i ta se moda ubrzo proširila po francuskom dvoru, a kasnije po cijelome svijetu.

1	
---	--

vrsta zavisne surečenice: _____

1	
---	--

5	
---	--

23. Zadatak ima dva dijela.

- **Prepiši surečenice iz višestruko složene rečenice.**
- **Imenuj vrstu surečenica (glavna, vrsta nezavisne i vrsta zavisne surečenice).**

Budući da u francuskome selu Valentine 14. veljače ljubavnim porukama ukrašavaju sve drveće, kažu da je to najromantičnije selo na svijetu i vjeruje se da je tamo u 15. st. nastala prva kartica za Valentinovo.

1. surečenica: _____

vrsta surečenice: _____

2. surečenica: _____

vrsta surečenice: _____

3. surečenica: _____

vrsta surečenice: _____

4. surečenica: _____

vrsta surečenice: _____

5. surečenica: _____

vrsta surečenice: _____

5	
---	--

5	
---	--

24. Zadatak ima dva dijela.

a) Prepiši antonimski par / par suprotnica.

b) Napiši antonim/suprotnicu imenice u instrumentalu.

Američka književnica Helen Keller, slijepa i gluha od rođenja, jednom je izjavila:
„Radije bih hodala s prijateljem u mraku, nego sama na svjetlu.”

a) _____

b) _____

2	
---	--

25. Podcrtaj riječi stranoga podrijetla.

Okruženi različitostima, svakodnevno učvršćujemo svoje uvjerenje da se
tolerancija mora prakticirati kako bi postala umijeće.

2	
---	--

26. Podcrtaj glagol koji ne pripada sinonimskom nizu.

Sunce je nebom zablistalo, zasjenilo, zabljesnulo, zasvijetlilo.

1	
---	--

27. Dopuni rečenice ponuđenim riječima: *čopor, jato, stado*.

a) U svim srednjoeuropskim rijekama može se vidjeti _____ riba uklija,
koje kod nas zovu „slatkovodne sardelice”.

b) Nedaleko od Livna već desetljećima živi _____ divljih konja, neki izvori
kažu – posljednje u Europi.

c) Vuk, drugi po veličini grabežljivac u Europi, živi u zajednici zvanj _____ .

3	
---	--

8	
---	--

28. Podcrtaj riječi koje su u rečenici suvišne jer je njihovo značenje obuhvaćeno značenjem riječi uz koju stoje.

Često puta nismo sigurni kako, na koji način riješiti problem.

2	
---	--

29. Razvrstaj istaknute riječi prema tvorbenom načinu.

Riječ nas **pokreće**, ona je zov i izazov, poticaj i **znakovit** putokaz, u znak pretvoren zov i **svjetonazor**.

sufiksacija	prefiksacija	slaganje

3	
---	--

30. Podcrtaj tri riječi tvorene prefiksacijom.

Riječ je snaga koja uzbuđuje, izluđuje i zaluđuje, oštrica koja siječe gore od mača, dobar sluga, a loš gospodar.

3	
---	--

(Prema: S. Težak, *Hrvatski naš svagda(š)nji*)

31. Oblikuj frazem dopunjujući imenicu odgovarajućim pridjevom: jezikov, mačji, bapski, medvjedi. (Pazi na slaganje pridjeva i imenice.)

a) Svima brzo dosade _____ razgovori.

b) Nije _____ kašalj izdržati takva naklapanja.

c) Naša je nespretna pomoć bila _____ usluga.

d) Ipak smo, usprkos svojim dobrim namjerama, dobili _____ juhu.

4	
---	--

32. Napiši rečenicu tako da preoblikuješ infinitive u glagolske imenice.

Razumijevati riječi znači promišljati o njima.

2	
---	--

14	
----	--

Riješi zadatke 33. – 35. služeći se podacima iz teksta i tablice.

Prije tri godine u gradu Rijeci osmišljen je dječji festival *Tobogan*. Ideja vodilja glasi: „*Tobogan* radimo s djecom, ne samo za njih.” Ove će godine festival *Tobogan* biti jedan od kulturno-umjetničkih programa projekta *Rijeka 2020. Europska prijestolnica kulture*.

Izvadak iz kalendara događanja *Tobogana* 2019. godine

ime radionice	mjesto održavanja	vrijeme	uzrast
Jučer, danas, sutra	Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka	26. 6. od 10:00	10 – 14 godina
Knjiška olimpijada	Park Nikole Hosta, Rijeka	28. 6. 18:00 – 20:00	7 – 99 godina
Radionica tradicionalnih i „uradi sam” instrumenata	RiHub Ivana Grohovca 1a Rijeka	1. 7. – 5. 7. 9:00 – 11:00	7 – 14 godina
Sastavi svojega STEMI robota	Dom mladih Rijeka	1. 7. – 3. 7. 14:00 – 16:00	11 – 14 godina
Čakavski <i>Tobogan</i>	Gradska knjižnica Rijeka – Ogranak Zamet	2. 7. 18:00 – 19:30	9 – 14 godina

33. Napiši ime radionice koja se na *Toboganu* 2019. odvijala u muzeju.

1	
---	--

34. Tko je mogao sudjelovati u trodnevnoj radionici robotike na prošlogodišnjemu *Toboganu*?

- a) Iva (9 godina), koja je sudjelovala i u radionici Čakavski *Tobogan*.
- b) Fran (10 godina), koji je sudjelovao i na Knjiškoj olimpijadi.
- c) Mila (13 godina), koja je 1. 7. – 5. 7. boravila kod bake u Međimurju.
- d) Niko (12 godina), koji je sudjelovao i u radionici izrade instrumenata.

1	
---	--

35. Citiraj rečenicu koja upućuje na glavnu ideju festivala da na njemu djeca nisu samo promatrači, ona aktivno sudjeluju u svim događanjima.

1	
---	--

3	
---	--